

Evropská centrální banka

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

**Daniel Stavárek
Zuzana Szkorupová**

Katedra financí a účetnictví
<http://fiu.cms.opf.slu.cz/>

Evropská měnová integrace - shrnutí

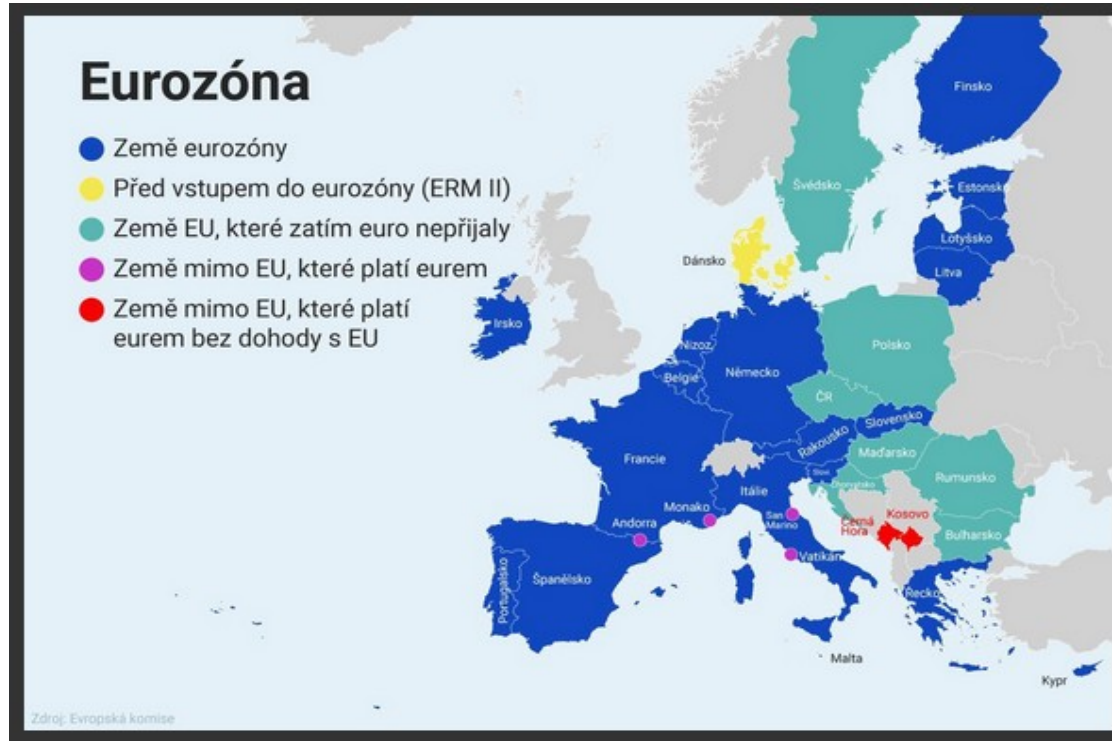
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

https://www.youtube.com/watch?v=Aijn_4TFF_8&list=PLnVAEZuF9FZkwcITEK5G9QpS0j4LpB7o&index=1

Současná Eurozóna

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Problémy Eurozóny

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Politický projekt, který by nevznikl ve stejné podobě, pokud by rozhodovali ekonomové
- Nedostatečná konvergence členských zemí
- Jednotná měnová politika ve spojení s mnoha národními fiskálními politikami
- Neustálé prosazování národních zájmů

Dva modely centrálního bankovníctví

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Rozdíl v cílech a vztahu k vládě
- Anglo-francouzský model
  - Centrální banka usiluje o naplnění více cílů, cenová stabilita je jedním z nich a nemá privilegované postavení
  - Měnově politická rozhodnutí podléhají schválení vládě
  - Politická závislost
- Německý model
  - Centrální banka pečuje výhradně o cenovou stabilitu
  - Rozhodnutí centrální banky přijímány bez ohledu na vládu
  - Politická nezávislost
- ECB vystavěna na základech německého modelu

Proč německý model

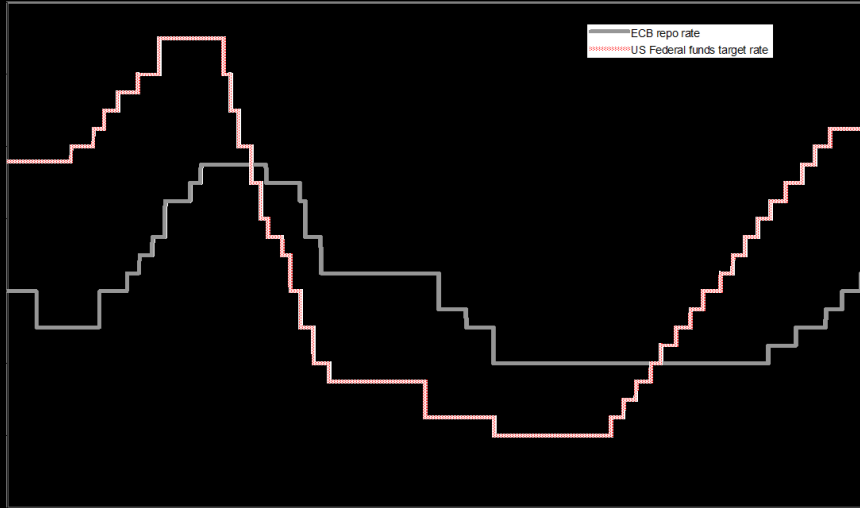
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Vývoj v ekonomickém myšlení a převaha monetaristického pohledu na centrální bankovníctví
  - Téměř všichni centrální bankéři konvertovali na monetarismus □
- Strategická role Německa v procesu měnové integrace
  - Německo si jako podmínku vstupu do eurozóny stanovilo výraznou podobnost ECB fungování Bundesbanky
- ECB je velmi konzervativní centrální banka

Důkaz konzervatismu ECB

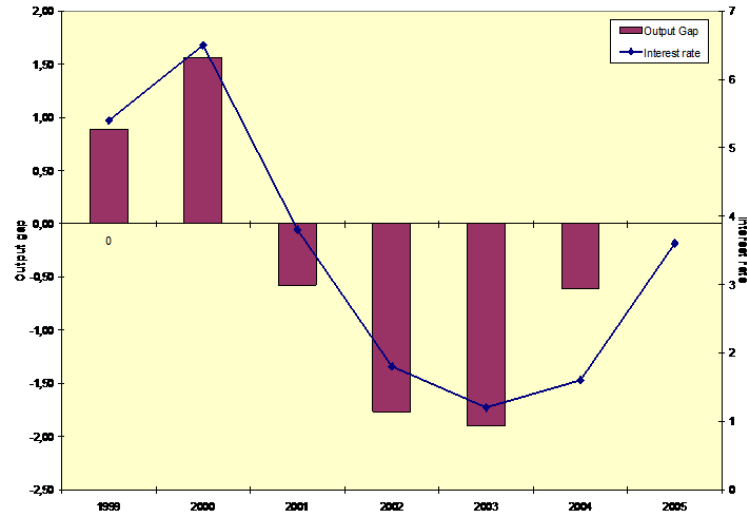
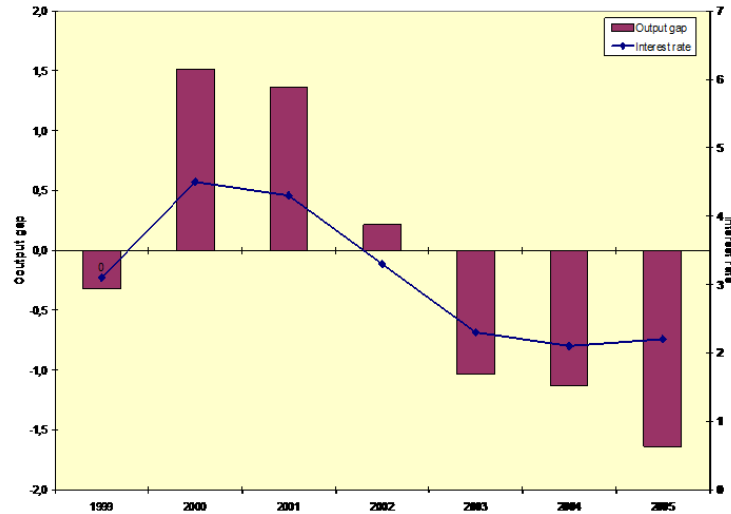
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Důkaz konzervatismu ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

FED reaguje silněji na pokles produkční mezery než ECB

FED klade větší důraz na stabilizaci produktu

ECB je v tomto smyslu konzervativnější než FED

Základní údaje ECB a ESCB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- 1.6.1998 vznik ESCB
- Skládá se z ECB a národních CB členských zemí EU
- Eurosystem
- Zvláštní status CB zemí EU, které se EMU neúčastní

Evropský systém centrálních bank

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Organizační struktura ECB

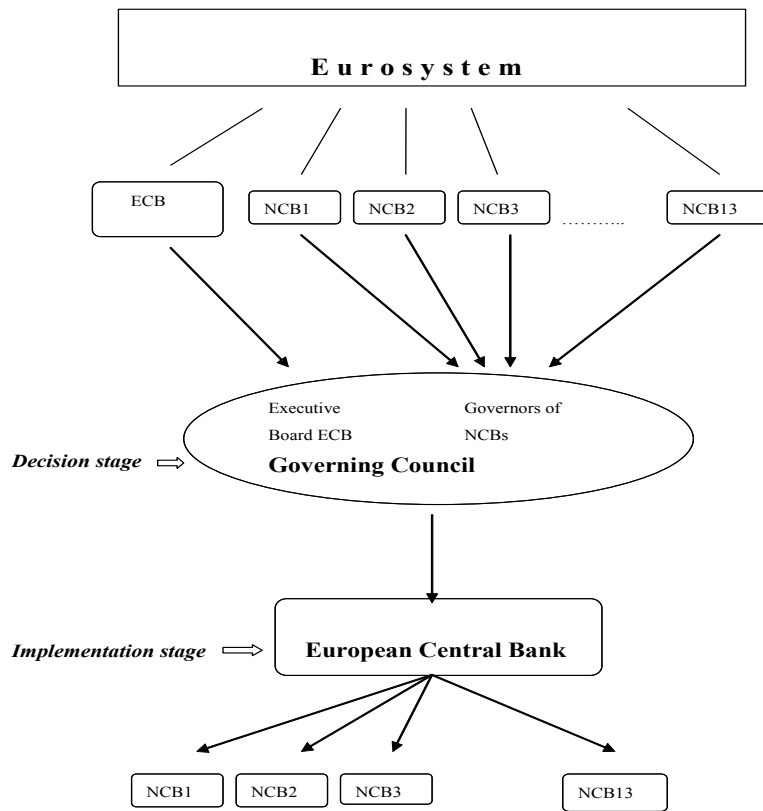

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Řídící rada (Governing Council) < [odkaz](#) >
  - Rada guvernérů
  - Členové Výkonného výboru + guvernéři centrálních bank eurozóny
  - Formulace měnové politiky + klíčová rozhodnutí
- Výkonný výbor (Executive Board) < [odkaz](#) >
  - Prezident + viceprezident + 4 členové
  - Odborníci v měnově-politické oblasti
- Generální rada (General Council) < [odkaz](#) >
  - Prezident + viceprezident + guvernéři všech centrálních bank zemí EU
  - Poradní funkce, stanovení pracovních podmínek
- Rada pro dohled < [odkaz](#) >
  - Předseda jmenovány na období 5 let bez možnosti znovuzvolení + podpředseda (člen Výkonné rady) + 4 zástupci ECB + zástupci vnitrostátních orgánů dohledu
  - Předmětem zasedání – diskuse, plánování a plnění uloh ECB v oblasti dohledu

Organizační struktura ECB

Sídlo ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Evropská centrální banka

Charakteristika ESCB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Principy činnosti ESCB
  - Decentralizace ESCB
  - Nezávislost ESCB

- Finanční ukazatele ECB
  - Základní kapitál ECB 10,825 mld. EUR
  - Splacený kapitál ECB cca 7,58 mld. EUR
  - NCB zemí eurozóny splatí v plné výši svůj zvýšený podíl v důsledku odchodu Bank of England z ESCB ve dvou splátkách na konci roku 2021 a 2022

Kapitál ECB země Eurozóny

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Tabulka 9.3 Podíly NCB zemí eurozóny na základnímu kapitálu ECB

Národní centrální banka	Klíč pro upisování zákl. kapitálu (%)	Splacený základní kapitál (EUR)
Banque Nationale de Belgique (Belgie)	2,9630	276 290 916,71
Deutsche Bundesbank (Německo)	21,4394	1 999 160 134,91
Eesti Pank (Estonsko)	0,2291	21 362 892,01
Central Bank of Ireland (Irsko)	1,3772	128 419 794,29
Bank of Greece (Řecko)	2,0117	187 585 027,73
Banco de Espana (Španělsko)	9,6981	904 318 913,05
Banque de France (Francie)	16,6108	1 548 907 579,93
Banca d'Italia (Itálie)	13,8165	1 288 347 435,28
Central Bank of Cyprus (Kypr)	0,1750	16 318 228,29
Lavijas Banka (Lotyšsko)	0,3169	29 549 980,26
Lietuvos bankas (Litva)	0,4707	43 891 371,75
Banque centrale du Luxembourg (Lucembursko)	0,2679	24 980 876,34
Central Bank of Malta (Malta)	0,0853	7 953 970,70
De Nederlandsche Bank (Nizozemsko)	4,7662	444 433 941,02
Oesterreichische Nationalbank (Rakousko)	2,3804	221 965 203,55
Banco de Portugal (Portugalsko)	1,9035	177 495 700,29
Banka Slovenije (Slovinsko)	0,3916	36 515 532,56
Národná banka Slovenska (Slovensko)	0,9314	86 850 273,32
Suomen Pankki – Fina (Finsko)	1,4939	139 301 721,39
Celkem	81,3286	7 583 649 493,38

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z ECB

ЕВРОПСКА СЕЛНАТА БАНКА

Kapitál ECB – země mimo Eurozóny

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Tabulka 9.4 Podíly NCB zemí mimo eurozónu na základním kapitálu ECB.

Národní centrální banka	Klíč pro upisování ZK (%)	Splacený ZK (EUR)
Bulharská národní banka (Bulharsko)	0,9832	3 991 180,11
Česká národní banka (Česká republika)	1,8794	7 629 194,36
Danmarks Nationalbank (Dánsko)	1,7591	7 140 851,23
Hrvatska narodna banka (Chorvátsko)	0,6595	2 677 159,56
Magyar Nemzeti Bank (Maďarsko)	1,5488	6 287 164,11
Narodowy Bank Polski (Polsko)	6,0335	24 492 255,06
Banca Națională a României (Rumunsko)	2,8289	11 483 573,44
Sveriges Riksbank (Švédsko)	2,9790	12 092 886,02
Celkem	18,6714	75 794 263,89

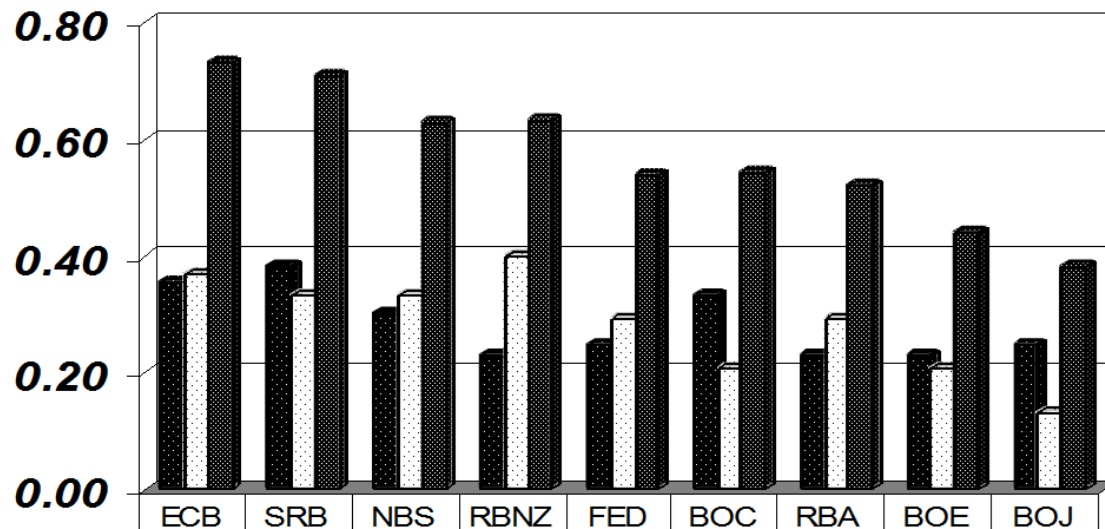
Zdroj: Vlastní zpracování na základě zdrojů z ECB

Nezávislost ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

■ Weighted Political Independence	0.36	0.38	0.30	0.23	0.25	0.33	0.23	0.23	0.25
□ Weighted Economic Independence	0.37	0.33	0.33	0.40	0.29	0.21	0.29	0.21	0.13
▒ Overall Independence	0.73	0.71	0.63	0.63	0.54	0.54	0.52	0.44	0.38

Nezávislost a odpovědnost

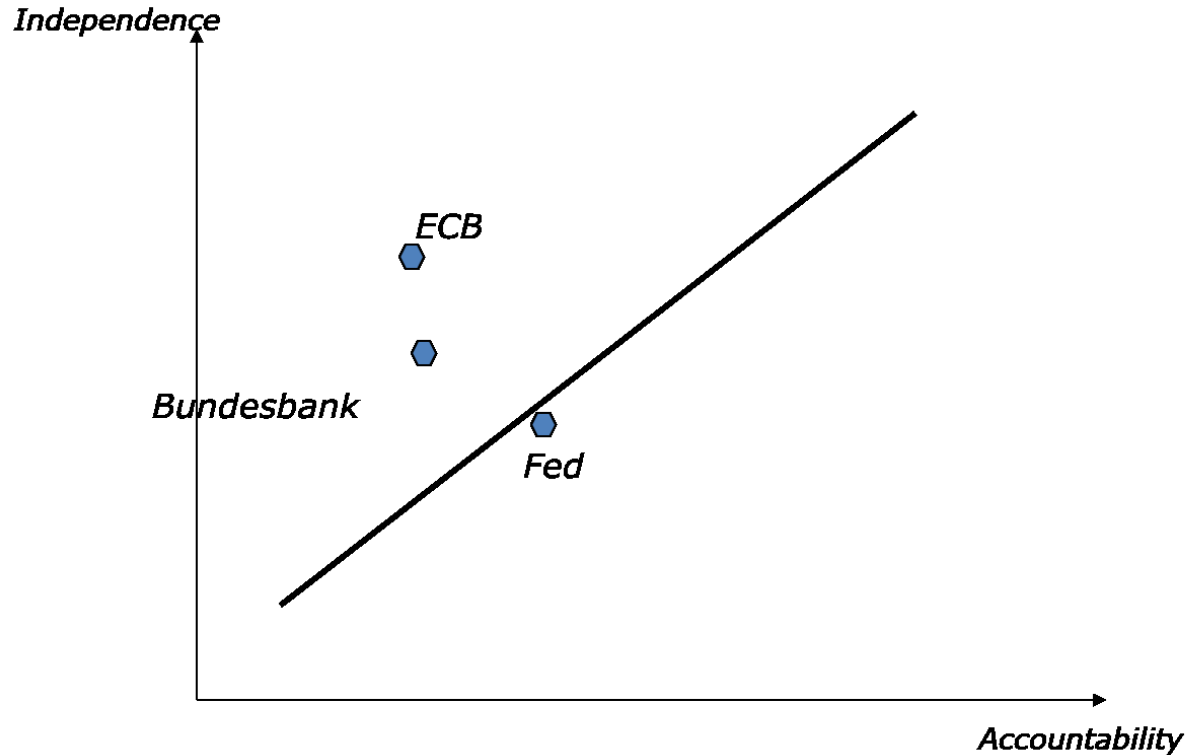

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Kdykoliv vláda deleguje pravomoc na centrální banku, existuje související potřeba odpovědnosti
- Jednotná zodpovědnost vlády vůči voličům, jakákoliv delegace vyžaduje kontrolu
- Nezávislost a odpovědnost jako součásti jednoho procesu delegování
- ECB více nezávislá než ostatní centrální banky
- Míra odpovědnosti nižší než např. FED
- Proti teorii, kde zodpovědnost má narůstat s mírou nezávislosti

Nezávislost a odpovědnost

Odpovědnost ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Odpovědnost koresponduje s precizností, jakou jsou definovány cíle centrální banky
  - Smlouva je vágní o jiných úkolech než cenové stabilitě
  - ECB to interpretuje, že proto jiný úkol a cíl nemá
  - ECB tak je zodpovědná za málo věcí a zřídka tak může být volána k odpovědnosti
- Moderní centrální banky mají širěji definovanou zodpovědnost
- Konflikty mezi ECB a EK a vládami budou narůstat, když ECB nebude dostatečně reagovat na recesi, rostoucí nezaměstnanost apod...

Úkoly eurosystému

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Vymezování a provádění měnové politiky
- Držení a správa devizových rezerv zúčastněných členských států EU
- Provádění devizových operací
- Podpora plynulého fungování platebních systémů
- Sběr a sestavování statistických výkazů
- Vydávání bankovek a mincí
- Přispívání k obezřetnému dohledu a finanční stabilitě
- Mezinárodní spolupráce

Cíle ECB

- Hlavní cíl
  - Udržení cenové stability
- Vedlejší cíle
  - Jednotná měnová politika eurozóny
  - Devizové operace zemí eurozóny
  - Platební systém v eurozóny
  - Emise měny
  - Legislativa

Definice cenové stability

- Od roku 1998 chápána jako meziroční zvýšení harmonizovaného indexu HICP pro oblast eurozóny **pod 2 %**
- Rada guvernérů ECB 8/7/2021 schválila novou strategii MP – reakce klíčové výzvy současnosti i budoucnosti
- ECB nanovo definuje cenovou stabilitu jako inflaci **na úrovni 2%** v střednědobém horizontu
- Dosahováno ve střednědobém horizontu - neplánuje reagovat na přechodné výkyvy v tempu rastu cen
- Výhodou kvantifikace cenové stability je transparentnost měnové politiky ECB
- Transmisní mechanismus měnové politiky je prostředkem k dosažení hlavního cíle ECB

Nová stratégia MP ECB

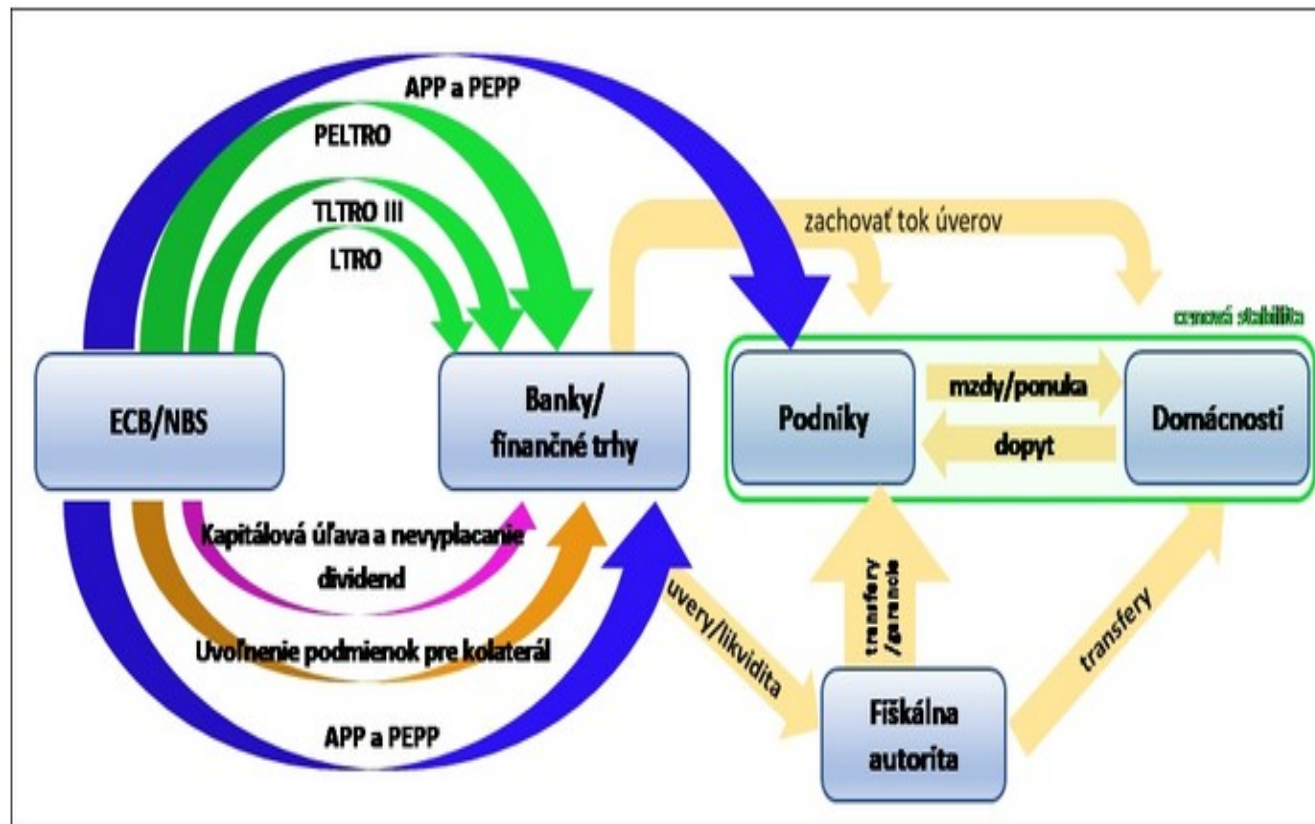

Graf 1: Súhrn hlavných zmien v stratégii menovej politiky ECB.

ECB a opatření pro ulehčení přístupu k úvěrům

„mimoriadne časy si vyžadujú mimoriadne opatrenia. Naše odhodlanie chrániť euro je neohraničené. V rámci svojho mandátu sme pripravení využiť plný potenciál našich nástrojov.“
CH. Lagardová

Vývoj inflace v Eurozóně

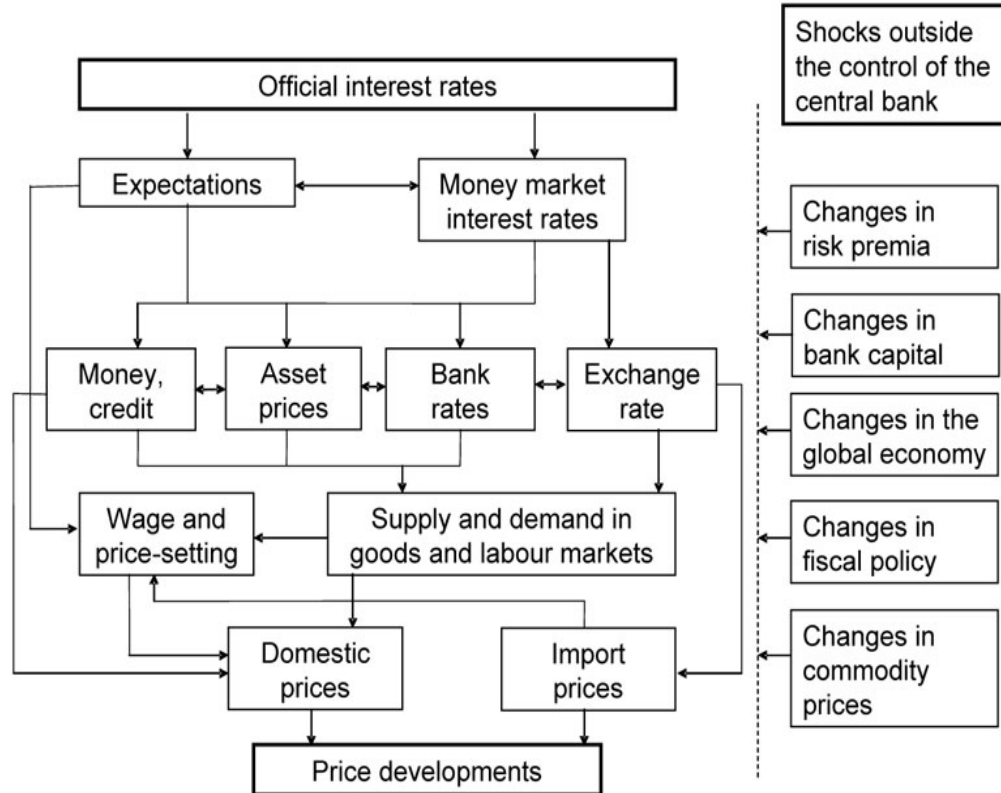

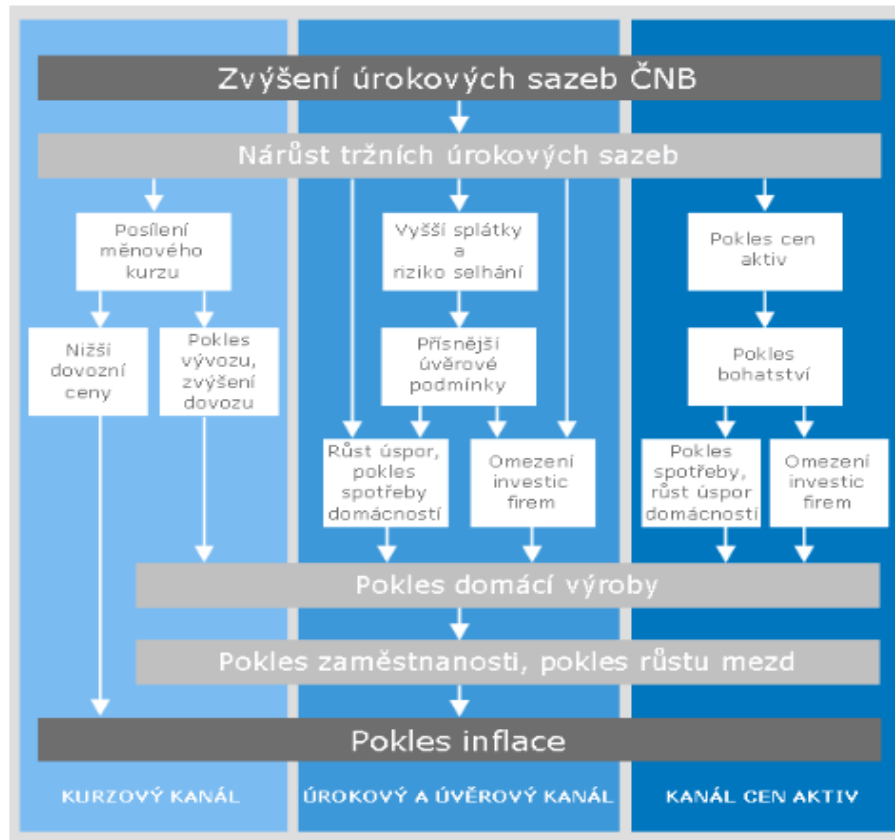
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

https://www.ecb.europa.eu/stats/macroeconomic_and_sectoral/hicp/html/index.en.html

Transmisní mechanismus s měnové politiky

Od zvýšení sazeb k poklesu inflace

Klíčové rysy měnové strategie ECB

- Účinnost (effectiveness)
- Zodpovědnost (accountability)
- Transparentnost (transparency)
- Orientace na střednědobé cíle (medium-term orientation)
- Kontinuita (continuity)
- Konzistentnost a nezávislost ESCB (consistency with the independence of the ESCB)

Typy strategií měnové politiky

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Člení se dle definice cíle měnové politiky:
  - Přímá definice cíle - cílování inflace (Nový Zéland, Austrálie, USA, Kanada, VB, Švédsko, Chile, Japonsko, Izrael, ČR, SR, Polsko)
  - Zprostředkující cíle (Německo)

Pilíře měnové strategie ECB a ESCB

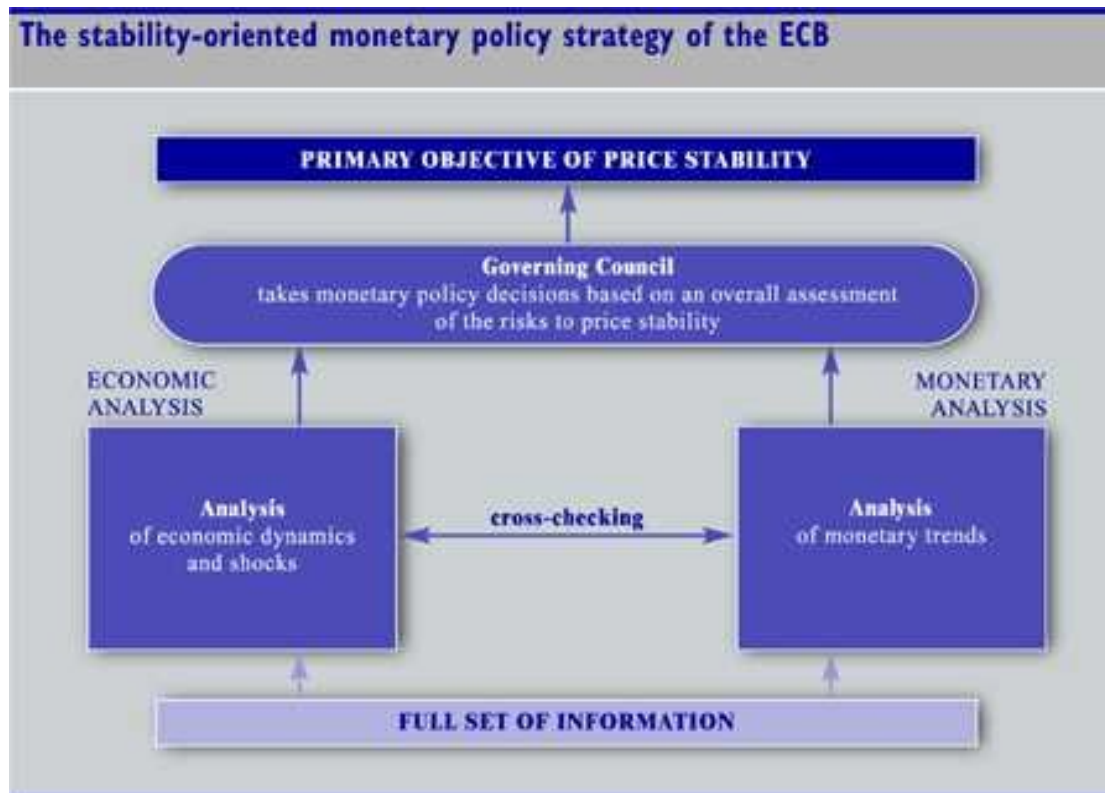
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Kvantitativní vymezení cenové stability
- Množství peněz v oběhu a jeho růst (1.pilíř)
  - Prominentní role agregátu M3
  - Roční růst M3 o 4,5 %
- Předpovědi budoucího vývoje cen a faktorů ovlivňujících ceny (2.pilíř)
- Odhalení vlivu různých faktorů
  - Celková produkce
    - Poptávka a podmínky na trhu práce
    - Cenové a nákladové indikátory
    - Charakteristiky fiskální politiky
    - Platební bilance

Pilíře měnové strategie ECB a ESCB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zásady nástrojů měnové politiky ECB

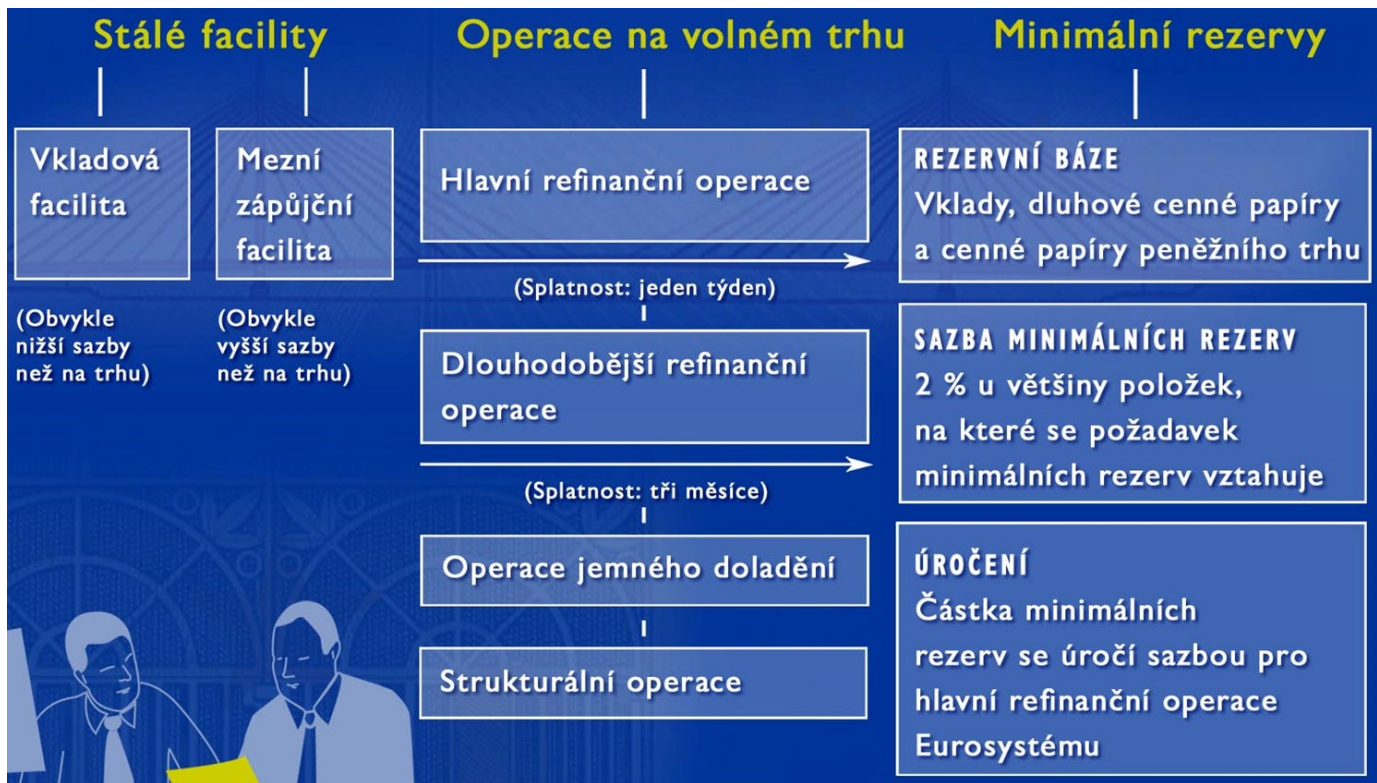
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Operativní efektivnost
- Soulad s tržními pravidly
- Rovné zacházení
- Jednoduchost, transparentnost a nákladová efektivnost
- Decentralizace
- Kontinuita
- Harmonizace
- Soulad s mechanismem přijímání rozhodnutí v ESCB

Nástroje měnové politiky ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Měnová politika ECB v současnosti

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- https://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/visual-mps/2021/html/mopo_statement_explained_october.sk.html
- <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.mp211028~85474438a4.sk.html>
- <https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/app.cs.html>
- <https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me/html/pepp.cs.html>
- https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/show-me/html/app_infographic.cs.html
- <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Zvysovani-urokovych-sazeb-v-roce-2021/>
- <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/vzdelavani/menova-politika-clanky/05-dopad-zmen-sazeb-cnb-do-ekonomiky/>

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

 KONEC PŘEDNÁŠKY

DĚKUJI ZA POZORNOST

